

СИЛАБУС
дисципліни «Контролінг»
на отримання першого (бакалаврського) ступеню вищої освіти
за спеціальністю 073 «Менеджмент»,
освітньо-професійна програма «Менеджмент»

Викладач: Ющишина Лариса Олексіївна, кандидат економічних наук, доцент
Контактна інформація викладача:

Телефон 0503381598

Електронна пошта: Yushchyshyna.Larysa@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, а. 306

1. Коротка анотація дисципліни. Вибіркова дисципліна «Контролінг» спрямована на формування практичних фахових компетенцій щодо застосування сучасних прогресивних методів, технологій та інструментів оперативного, стратегічного та контролінгу інвестиційних проектів; організації управлінського обліку в системі контролінгу; формування практичних навичок щодо створення служби контролінгу та системи бюджетування; проведення діагностики фінансово-господарського стану підприємництва та підтримки прийняття управлінських рішень.

2. Обсяг курсу: 4 кредити, 120 год.

3. Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Пререквізити:

- менеджмент (фахові компетентності: здатність застосовувати знання про сучасні досягнення менеджменту в практичній діяльності при розробці ефективних управлінських рішень; здатність аналізувати результати діяльності організації, визначати перспективи її розвитку; здатність управляти організацією та її підрозділами шляхом реалізації функцій менеджменту; здатність створювати та організовувати ефективні комунікації);

- економіка підприємства (здатність формування та використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання, застосування підходів до аналізу та планування персоналу);

- аналіз господарської діяльності (здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень; здатність знаходити і застосовувати інформацію для аналітичної оцінки господарської діяльності підприємства; здатність обирати і використовувати прийоми та методики аналізу відповідно до інформаційних потреб управління; здатність встановлювати причинно-наслідкові та функціональні залежності між показниками, ситуаціями, результатами).

- організація праці менеджера (здатність до засвоєння та вибору методів і прийомів, набуття практичних навичок оптимізації управлінської діяльності менеджера, здатність організувати свою та роботу інших працівників, здатність складати основні види управлінської документації, здатність забезпечувати ефективні комунікації);

Постреквізити: стратегічний менеджмент, інвестиційний менеджмент, менеджмент змін, антикризовий менеджмент, бізнес-симуляція (тор-менеджмент).

4. Мета та основні задачі дисципліни.

Мета вивчення дисципліни – формування у майбутніх менеджерів системних теоретичних знань з концептуальних принципів управління на основі інтегрування, координування та спрямування діяльності різних служб та підрозділів підприємств на досягнення оперативних і стратегічних цілей; озброєння майбутніх фахівців з менеджменту практичними навичками побудови окремих елементів контролінгу в системі управління підприємством.

Основні завдання полягають у формуванні здатностей до швидкого реагування на зміни ринкових умов та стану ресурсного забезпечення; оволодіння знаннями з концепції контролінгу та навичками використання методів контролінгу в управлінні підприємством для забезпечення його прибутковості на основі прийняття ефективних управлінських рішень; набутті вмінь ліквідації

«вузьких» місць, які визначаються на основі даних планування, обліку (інформації), аналізу, контролю і використання методів оперативного та стратегічного менеджменту; формування навичок самостійного виконання різних завдань в організаційно-економічній діяльності; сприяння розвитку здібностей студентів до практичної діяльності.

5. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в системі контролінгу, що передбачає використання різноманітних методів обґрунтування, прийняття та реалізації управлінських рішень.

Загальні компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність виявляти та вирішувати проблеми; здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення; здатність до засвоєння нових знань; здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо; здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань; здатність висновковування і донесення власних висновків до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; здатність до організування ефективних комунікацій в процесі управління.

Фахові компетентності: здатність до обґрунтування цілей та головних завдань стратегічного контролінгу, визначення мети та завдань оперативного контролінгу; користуватися інструментами стратегічного та оперативного контролінгу; визначати витрати і центри відповідальності відповідно до класифікаційних груп; встановлювати види витрат для калькуляції і визначення фінансових результатів, для прийняття управлінських рішень та для контролю і регулювання; використовувати методи обліку та калькулювання витрат; застосовувати сучасні методи обліку та калькулювання за прямими витратами та за видами діяльності; вибирати методи і бази розподілу накладних витрат; створювати систему бюджетів на підприємстві; розробляти і аналізувати гнучкі бюджети; організувати бюджетний контроль і управління на підприємстві; виявляти критерії оцінки інвестиційних проектів у контролінг і їх застосовувати; вибирати пріоритетні інвестиційні проекти; збирати та обробляти первинну інформацію, необхідну для прийняття управлінських рішень; визначати критерії прийняття управлінських рішень в контролінгу; приймати рішення на основі релевантності інформації; використовувати аналіз «витрати-обсяг-прибуток»; визначати умови впровадження системи контролінгу на підприємстві; враховувати вимоги щодо впровадження системи контролінгу; створювати службу контролінгу на підприємстві, визначати її функції.

6. Програма навчальної дисципліни.

Сутність контролінгу, історичний аспект його становлення та розвитку. Класифікація об'єктів контролінгу. Управлінський облік як основа контролінгу. Бюджетування як інструмент оперативного контролінгу. Методи аналізу відхилення. Контролінг інвестиційних проектів. Організаційно-методичні основи створення системи контролінгу на підприємстві. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства. Методи прийняття управлінських рішень в контролінгу. Контролінг якості.

7. Організація навчання.

Навчальний процес включає: лекції, практичні заняття (в основному у вигляді тренінгів) та самостійна робота.

Серед методик та форм навчання курсу слід визначити такі методики викладання: методика проблемного навчання та евристичне навчання; форми навчання: лекції-презентації, лекції-дискусії, лекції-обговорення, аналітичні лекції, проблемні лекції, мозкові атаки, робота в групах, вирішення ситуаційних справ, презентації, диспути, ділові ігри, розв'язання проблемних завдань тощо.

Практичні заняття плануються з кожної теми дисципліни і включають такі напрями роботи: підготовку до практичних занять за вказаним планом, розв'язування ситуаційних і практичних

завдань, виконання тестових завдань, обговорення проблемних питань, тренінги, рольові та ділові ігри.

Самостійна робота студентів передбачає: підготовку до практичних занять, опрацювання рекомендованої наукової літератури, виконання завдань для самостійної роботи, підготовку до модульних контрольних робіт та заліку.

Консультації для студентів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Форми контролю: поточне оцінювання (письмова контрольна робота (ПКР), виконання практичних завдань (ПЗ)).

8. Політика курсу.

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та контрольного опитування. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Академічна доброчесність: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика виставлення балів. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за: поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів – враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять); оформленого звіту про виконання бізнес-симуляції (максимум 60 балів). На заняття бажано мати власні девайси.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Кількість балів
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	Поточне оцінювання, 40 балів
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	Підсумкове оцінювання 60 балів
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

9. Рекомендована література

1. Брітченко І.Г., Князевич А.О. Контролінг : навч. посіб. Рівне : Волинські обереги, 2015. 280 с.
2. Давидович І.Є. Контролінг: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2008. 552 с.
3. Лозовицький Д.С. Контролінг: навч. посіб. Львів: Видавництво ЛьвДУВС, 2012. 310с.
4. Пушкар М.С., Пушкар Р.М. Контролінг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту: монографія. Тернопіль: Картбланш, 2004. 370 с.
5. Швиданенко Г. О., Лаврененко В. В., Приходько Л. М., Швидка О. М. Контролінг : навч.-метод. посіб. Київ : КНЕУ, 2013.
6. Шепітко Г.Ф. Контролінг: навч. посіб. Київ: Видавництво Європейського університету, 2004. 136 с.